

BABA KATILIMI ÖLÇÜMÜNDE YORUMSAMACI YAKLAŞIMIN YERİ

Sezgin ERDEM*

Öz

Çocuk ile kurulan biyolojik bir bağ neticesinde ortaya çıkan bir rol olarak kavramsallaştırılan babalık bu bağlama sıkıştırılmayacak kadar pek çok farklı ve karmaşık ögeyi içinde barındırmaktadır. Toplumsal, kültürel, tarihsel, ırksal, etnik gibi pek çok alanda farklı formları olan bu olgunun biyolojik bir bağdan çok sosyal bir inşa sürecinin neticesi olması daha anlamlı durmaktadır. Babalık olgusuna dair kavramsal tanımlamaların doğru olarak yapılması bu olgunun keşfedilmesine ve ona ait kavramların ölçümlemesine imkân sağlayacaktır. Bu çalışmada babalık olgusu ve ona ait alt kavramların kavramsal düzeyde tanımlamaları ele alınmış ve bu olgunun pratik yaşamdaki yansımaları olarak gösterilen babalık katılımının ölçümüne dair yaklaşımlar ele alınarak tartışılmıştır. Daha fazla katılım kavramı pek çok çalışmada farklı kavramsal yaklaşımlara karşılık gelmekle birlikte babalık katılımı en çok annelik katılımı ile karşılaştırılmıştır. Babalık rolünün içinde bulunduğu bağlamın annelik rolünden farklı olması bu iki rolün karşılaştırılmasının yanlışlığını da beraberinde getirmektedir. Babalık katılımında yapılan ölçüm ve değerlendirmelerin pozitivist gelenek merkeze alınarak yapılmakta olduğu sonuçlarına ulaşılmış olup babalık davranışlarının niteliksel bağlamda tartışılmasının gerekliliği bu alanda yapılan tartışmalarda yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Babalık, Baba Katılımı, Babalık Kültürü, Yorumsamacı Yaklaşım.

PLACE OF HERMENEUTIC APPROACH IN MEASUREMENT OF FATHER INVOLVEMENT

Abstract

Conceptualized as a role resulting from a biological bond with the child, paternity contains many different and complex elements that cannot be compressed. It is more meaningful that this phenomenon, which has different forms in many fields such as social, cultural, historical, racial and ethnic, is the result of a social construction process rather than a biological bond. Accurate definitions of the concept of paternity will allow the discovery of this phenomenon and the measurement of its concepts. In this study, the conceptual definitions of paternity phenomenon and its sub-concepts are discussed and the approaches about the measurement of paternity involvement which are shown as the reflection of this phenomenon in practical life are discussed. Although the concept of more involvement corresponds to different conceptual approaches in many studies, paternity involvement is most often compared to motherhood involvement. The fact

* Dr., Sosyoloji, sezginerdem84@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2191-0970>.

that the context in which the role of paternity is different from the role of motherhood brings with it the mistake of comparing these two roles. It has been concluded that the measurements and evaluations made in the involvement of paternity are made by taking the positivist tradition as the center and the necessity to discuss the paternity behaviors in a qualitative context has taken its place in the discussions in this field.

Keywords: *Paternity, Fathering, Culture of Fatherhood, Qualitative Method.*

1. BABALIK OLGUSUNA KAVRAMSAL YAKLAŞIM

Gündelik yaşantımızda çok bilindik bir olgu olan babalık, kavramsal düzeyde birbiriyle iç içe geçmiş pek çok ögeyi bünyesinde barındırmaktadır. Baba ile kurulan özne-nesne ilişkisi ve baba rolüyle kurulan bireysel kimlik ilişkisinin geliştirilmesi için bu kavramlara dair tanımlamaların karmaşık formları güncellenmelidir. Bu alanda yapılan tanımlamalara bakıldığında babalık kültürü, babalık rolü, baba katılımı gibi bazı kavramların birbirlerinin yerine kullanıldığı dikkat çekmektedir. Baba kavramı genel bir kavram olarak bağlamından koparılarak homojen bir grup olarak ele alınarak değerlendirmekte; gelişim özellikleri, karşılaştıkları zorluklar gibi değişkenlerin maskelenmesiyle yapılan tanımlamalar bu kavramı belirli bir kalıba sığmaya zorlamak anlamı taşımaktadır (Palkovitz, 2002:120). Bu da babalık olgusuna dair yaklaşımların anlaşılmasını ve çalışmalar arasında karşılaştırma yapılmasını güçleştirmektedir.

Babalık olgusuna dair kavramsal tanımlamaların doğru olarak yapılması bu olgunun keşfedilmesine ve ona ait kavramların ölçülenmesine imkan sağlayacaktır. Bu çalışmada babalık olgusu ve ona ait alt kavramların kavramsal düzeyde tanımlamaları ele alınacak ve bu olgunun pratik yaşamdaki yansımaları olarak gösterilen baba katılımının ölçümüne dair yaklaşımlar ele alınarak tartışılmıştır.

Babaların kim olduğu görünüşte basit ancak kavramsal belirsizliklerle dolu bir sorudur çünkü bu olgu içinde biyolojik, sosyolojik, psikolojik ve hukuksal perspektiflerden farklı alanlar barındırmaktadır. Tüm bu disiplinler arası sınırlandırmalardan bağımsız olarak babalar öncelikle ilişkisel olarak tanımlanabilmektedir diğer bir ifadeyle bir erkek, çocuğunun annesi ile olan ilişkisinin sonucu olarak biyolojik bir baba olarak tanımlanmaktadır (Palkovitz, 2002:121). Ancak bu tanım kapsayıcı bir tanım olmamakla birlikte biyolojik babaların dışında kalan erkekleri tanımlamak amacıyla sosyal baba terimi ortaya atılmıştır.

Çocukların yaşamlarında babalık rolü üstlenen erkeklerle atıfta bulunmak amacıyla kullanılan bir kavram olan sosyal baba toplumda üvey baba, koruyucu baba şeklinde de tanımlanmaktadır. Sosyal babalık amcalar, büyükbabalar, büyük kardeşler, aile dostları, kurgusal akrabalar, yardımseverler gibi pek çok farklı kesim tarafından üstlenilen toplumsal bir roldür (Tamis-LeMonda ve Cabrera, 2002:600).

Babalığın biyolojik ve sosyal olarak tanımlanmasına artı olarak geleneksel ebeveyn rollerinin eleştirileri ve çağdaş toplumsal normların

ortaya çıkmasıyla babalık kimliği de farklılaşmıştır. İdeal babalık rollerinin ideolojik olarak yeniden tanımlanması babalığın günlük yaşamda çocukla ilişkisinin karmaşıklaşmasını beraberinde getirmiştir. Babalık çalışmalarına bakıldığında babalık tanımlamaları ve çalışmalarının pek çoğu hakim orta sınıf beyaz erkeklere (Cabrera, vd., 2000:127-136; Tamis-LeMonda ve Cabrera, 1999:1) dayandırılmıştır. Buna bağlı olarak babalık olgusuyla ilgili bilgilerimiz bu örneklerle ait araştırmalardan elde edilmiştir (Lamb, 2000:23-42). Bunun neticesinde geliştirilen sosyal programlar ve kamu politikaları bu kesime hitap eden çalışmalardan meydana gelmektedir. Babalık kavramsallaştırmasında görmezden gelinen demografik özelliklere sahip ve/veya alt kültürel unsurlardan oluşan babaların çalışma alanına dahil edilerek babalık olgusuna dair tanımlamalarının da bu çerçevede yapılmasının gerekliliği bu olgunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Babalığın tanımsal farklılaşmaları toplumsal yaşamda bu role atfedilen özelliklerin algısal değişimiyle tutarlılık göstermektedir. Geçmiş dönemlerdeki babalığın hâkim özelliklerini içinde barındıran ‘geçim sağlayan’ rolü günümüzde yerini babaların çocuklarının hem fiziksel hem de duygusal günlük bakımlarını sağlayarak çocuklarının bakımında aktif bir biçimde rol almasına bırakmıştır (Rossi, 1984:1-19).

Day ve Mackey (1986:371-378) babalıktaki bu değişimi babalık rolüne yönelik paradigma kayması olarak açıklamaktadır. Diğer bir ifadeyle ebeveynlik artık annelikle eşdeğer bir kavram olmamakla birlikte babalar da bu alanda kendilerine yer bulmaya başlamışlardır. Babalık çalışmalarının başlangıcıyla günümüz popüler babalık ideolojisi olan ilgili babalığın aynı dönemlerde ortaya çıkması babalığın annelikten farklı bir ebeveynlik biçimi olarak toplumda ve akademik literatürde yerini almasının göstergesi haline gelmiştir.

Babalık rolünde tarihsel süreç içerisinde yaşadığı değişim sosyal inşacı bakış açısına göre baba kimliğinin günümüzde iletişim ve deneyim yoluyla yeniden inşa edilmesinden kaynaklanmaktadır (Daly, 1993:510-530). Babalığın annelikten farklı olarak baba-çocuk ilişkisine indirgenemeyecek kadar karmaşık bir yapıya sahip olduğunu savunan bu görüşe göre baba olmak ve baba rolünün anlamları erken çocukluk döneminden itibaren başlayarak uzun yıllar boyunca bireysel deneyimlerle inşa edilmektedir. Bireysel tecrübe ve sosyal beklentilerin karmaşık bir tanımlamasının sonucu oluşturulan baba kimliği ve bu kimliğe ait yapısal beklentiler olarak babalık rolü bu nedenle anlaşılması ve araştırılması zor bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalardaki yalnızca niceliksel ölçümlerle yapılan çalışmalar babalık kültürü ve katılımında doyurucu bilgilerden yoksun kalınmasına neden olmuştur.

Babaların çocuk gelişiminde yadsınamaz bir etkisi olduğu bilinmekle birlikte babalık deneyimi yetişkinler olarak erkeklerin gelişiminde de önemli katkılar sağlamaktadır. Bu etmenler babalık olgusunu incelemek için yeterli nedenler olarak gösterilebilir. Babalık alanında yapılan çalışmalar son otuz yılda önemli ölçüde artış göstermiş olsa da bu alanda yapılan araştırma

yöntemlerinin çoğu özellikle erken çocukluk dönemindeki anneleri çalışmak amacıyla geliştirilmiş ölçümlere dayanmaktadır ve bu ölçümlerin birçoğu babalık incelemelerinde fonksiyonel biçimde kullanılamamaktadır. Babalık alanını daha fazla anlamak için babaların annelerden ayrı, doğrudan aile sisteminin bir parçası olarak incelenmeye uygun metodolojik yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çağdaş ilgili babalık algısı babalığı ebeveynlikten ayrı bir biçim olarak kabul etmesine rağmen inceleme nesnesi olarak babalık annelikle eşdeğer tutulduğundan bu iki rol arasındaki farklılıklar görmezden gelinmektedir. Bu da babalık olgusunun yeterince anlaşılmasını güçleştirmektedir.

İşte bu noktada yorumsamacı yaklaşım devreye girmektedir. Bu yaklaşıma göre sosyal olgular doğası gereği genellenemez, içkindirler ve olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurulamaz. Bu yaklaşıma göre babalık olgusu bir ebeveynlik türü olarak annelikten farklılaşmakla birlikte; babalık olgusu bu rolün icracısı olan erkeklerin algısından, kültürel, tarihsel, ideolojik bağlamdan bağımsız olarak değerlendirilemez.

2. BABA KATILIMI KAVRAMSALLAŞTIRILMASI

Babalığın davranışsal boyutuna atıfta bulunmak ve baba-çocuk ilişkisinin düzeyini açıklamak amacıyla kullanılan bir kavram olan baba katılımı ilk olarak Lamb ve diğerlerinin (1985:883-894) çalışmasıyla kavramsallaştırılmıştır. Bu çalışmaya göre baba katılımında etkileşim, ulaşılabilirlik ve sorumluluk olmak üzere üç tür boyut bulunmaktadır. Bu kavramsallaştırma daha sonra McBride (1990:250) ve Radin (1994:11-54) tarafından geliştirilmiş olsa da yakın zamana kadar yapılan baba katılımı çalışmalarında Lamb ve arkadaşlarının (1985:883-894) kavramsallaştırması temel alınmıştır. Baba katılımı ve çocuk gelişimine ilişkin yapılan diğer çalışmalara bakıldığında baba katılımının duygusal ve bilişsel yönlerinin, ekonomik kaynak sağlayıcılar olarak babaların, baba kimliğinin, babanın varlığının/yokluğunun, baba üretkenliğinin ve sorumlu babalığın özellikleri yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır (Dollahite vd., 1997:17-35; Palkovitz, 1997:200-216). Baba katılımı kavramının doğrudan ve pratik olarak babalıkla ilişkilendirilen görevleri ifade etmek amacıyla kullanılmasından öte bunun yerine çocuğun geleceğini planlamak, onun için endişe etmek, onu korumak, onu her zaman düşünmek veya boş zamanlarında onunla vakit geçirmek gibi faaliyetlerin de baba katılımı çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini savunan görüşler de bulunmaktadır (Plantin vd., 2003:3-26).

McKeown vd., (1998:87) “Tutarlı davranışlar sergileyerek, çocuğa sınırlamalar koyarak, ona sıcaklık ve güvenle yaklaşılın ‘otoriter’ babalık çocuk için faydalıdır; ancak aşırı disiplin, kontrol ve çocuktan uzak durmayı içeren ‘otoriter’ babalık faydalı değildir.” şeklindeki baba katılımı tanımlamasına benzer şekilde, Parke ve Brott (1999:27): “Çocukla birlikte olmak ve katılım gerçekten önemli bir şey ancak sadece çocukla birlikte zaman geçirmek yeterli değildir. Babaları soğuk ve otoriter, aşağılayıcı ve

müdahaleci olan çocuklar sosyal ilişkilerinde en zor zamanlarını geçirirler.” diyerek baba katılımının kalitesine vurgu yapmaktadır. Bu tür babalar babasız yaşayan çocuklardan daha kötü durumlara maruz kalmaktadır. Destekleyici olmayan ve kendilerini küçük düşüren babaları olan çocukların saldırgan davranışlar sergilediği, okula uyum problemleri yaşadığı, gençlik şiddeti ve bununla bağlantılı sorunlar yaşadıkları bilinmektedir (Palkovitz, 2002:131).

Palkovitz (2002:119) babalık katılımında giderek artan bir literatür olmasına rağmen eldeki verilerin halen sınırlı olduğuna dikkat çekmekte ayrıca çocukların gelişiminde önemli bir etkiye sahip babaların hangi tür aktivitelerde bu etkiyi sağladıklarının tespit edilmesinin bir ihtiyaç olduğu bilinen bir gerçektir. Ancak bu tespitin yapılabilmesinin önceliğini ise baba katılımı tanımlamasının ve ölçümünün nasıl yapılacağı sorunsalı oluşturmaktadır (Parke, 2000:43-58).

Babalık olgusunun değişen kavramsallaştırmalarına karşılık gelen baba katılımı farklı zamanlarda farklı formlarda ortaya çıkmıştır. Baba katılımının topluma ve kültüre endeksli bu değişimi baba katılımının kapsamının tanımlanması, yorumlanması ve karşılaştırmasını zorlaştırmaktadır. Dahası bu zorluklar sosyal bilimlerin baba katılımında zaman kullanımına ilişkin metodolojilerin artan popüleritesinden büyük ölçüde etkilenmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu, babalığın niteliksel boyutlarına (erkeklik özellikleri gibi) odaklanmadan niceliksel boyutlara (babaların çocuklarıyla geçirdikleri zaman gibi) doğru bir kaymaya yol açmıştır (Lamb, 2000:23-42). Öyle ki babalık olgusuna dair niceliksel boyutlara odaklanma tarihsel süreç içerisinde ve farklı toplumsal yapılarıdaki babalık ideallerine dair yapılan karşılaştırmaların yetersiz kalmasını beraberinde getirmiş bu da tarihi insanlık kadar eski olan bu olgunun incelenme sürecinin dar bir çerçeve ile sınırlandırılmasına sebebiyet vermiştir.

Birçok sosyal bilimcinin cinsiyet olgusuna dair temel örtük varsayımlarından bazılarını sorgulamaya yönlendiren feminist hareket baba katılımı çalışmalarında yaşanan paradigma kaymasının en önemli etmenlerinden olmuştur. Örneğin, eril babaların erkek çocuklarının cinsiyet gelişimini desteklediğine inanıldığına dikkat çekilirken; feminist yaklaşım erkeklerin daha eril ve kızların daha kadınsı olmasının istenip istenmediğini ve bu durumun erkeklerin daha fazla saldırganlığına neden olup olmayacağını sorgulanmasını sağlamıştır. Bu tür değer yüklü meselelere dikkat çekmekten kaçınmak için, birçok araştırmacı babalığın niteliksel boyutlarından ziyade niceliksel boyutlarına odaklanmışlardır. Niceliksel boyutlara odaklanma sosyal bilim alanında pozitivist paradigmanın hakim olmasıyla da açıklanmaktadır. Öyle ki baba katılımı çalışmalarında niceliksel ölçümlerin popüleritesi pozitivist sosyal bilimlerde hakim paradigma olmasıyla birlikte yükselmiştir. Temelde babalık davranışlarının çocukla zaman geçirmek üzerinden ölçümlenmesi demek olan baba katılımı araştırmaları 1920’li yıllardaki sosyal bilim ve ev ekonomisi çalışmalarına dayanmaktadır. 1970’li yıllardan itibaren tek ebeveynli ailelerin ortaya

çıkması, boşanma oranlarının artması, kadının çalışma yaşamına dahil olması toplumda baba yoksunluğunun artmasına neden olmuş bu durum babalık alanında yapılan çalışmalara ilginin artmasını beraberinde getirmiştir (Lamb, 2000:23-42).

Babalık alanındaki çalışmalar teorik analizin baskın olduğu bilimsel anlayıştan ampirik araştırmalara dönüşümü ilk olarak II. Dünya Savaşı sonrasında olmuştur. Yaşanılan dönemin baskın kültürel unsurlarını benimseyen bilimsel anlayış dahilinde yapılan çalışmalar, çocukların erken gelişim dönemlerinde babalarıyla olan ilişkilerine dair elde edilen ampirik veriler annelerin gözlemlerinden oluşmaktadır. Bu dönemde babaların bilimsel ölçümlere bir nesne olarak dahil edilmesi genellikle annelerin gözlemleri ve söylemleriyle temsil edilmiş ya da babalık, benzer toplumsal varsayımları temsil eden aile kuramcıları tarafından geliştirilen aile işlevi modelleriyle açıklanmıştır (Lamb, 2010:2). Bu döneme kadar yapılan çalışmalarda babalık olgusu annelikten bağımsız bir ebeveyn biçiminde değerlendirilmekten öte en iyi ifadeyle annelikten sonra gelen ikincil bir ebeveyn olarak görülmüştür. Babalar 1980'li yıllardan itibaren araştırmalara katılımcı olarak dahil edilmeye başlanmış ve ilerleyen yıllarda araştırmacılar tarafından da niteliksel çalışmalarla birlikte bu rolün icracısı ve inşacısı olarak görülmeye başlanmıştır.

Babalık tarihine bakıldığında babalar geçmiş dönemlerde aileleri üzerinde muazzam bir otorite konumunda olmuş ve bu toplumsal algının izleri oldukça yakın zamana kadar bu şekilde devam etmiştir. Bu geleneksel babalık idealinden sonra gelen dönemdeki ahlaki öğretmen baba imajındaysa babalar çocukların kutsal metinler dahilinde ahlaki birer birey olarak yetiştirilmesinden birinci derecede sorumlu ebeveynler olmuştur. Sanayileşmeyle yaşanan toplumsal dönüşüm babanın rolünü de derinden etkilemiş ve baba katılımında temel odak ahlaki öğretmenlikten geçim sağlamaya evrilmiştir. Dünya üzerinde artan savaşlar neticesinde ortaya çıkan baba yokluğu toplumda özellikle erkek çocuklar için cinsiyet rol modeli eksikliği algısını beraberinde getirmiş ve bu dönemde babalar cinsiyet rol modeli olarak tanımlanmış ve babaların asli görevinin eril davranışları modellemek olduğu toplum tarafından yaygın kabul gören bir anlayış halini almıştır (Williams, 2003: 488-489). Kadının çalışma yaşamına dahil olması ve feminist akımların yaygınlaşmasıyla 1980'lerden itibaren erkeklerin çocukların yaşamında aktif rol aldığı katılımcı/besleyici/ilgili baba olarak tanımlanan yeni bir babalık ideali ortaya çıkmıştır.

Babalık katılımı alanındaki çalışmalara bakıldığında araştırmaların daha çok okul öncesi dönemdeki çocuk gelişimi, eğitimi ve okullaşmasında babaların etkilerine odaklanıldığı dikkat çekmektedir. İlk zamanlardaki bu çalışmalarda babaların çocuklarıyla geçirdiği zaman miktarıyla ilgilenilmiş ancak daha sonra Lamb ve arkadaşları (1985:883-894) tarafından kavramsallaştırılan sorumluluk, erişilebilirlik ve katılım gibi baba katılımının farklı boyutları da sorgulanır hale gelmiştir. Yapılan bu çalışmalar her ne kadar baba katılımı araştırmaları olarak tanımlansa da

öncelikli olarak çocuk merkezli araştırmalar olarak tasarlanmıştır. Diğer bir ifadeyle çocukların gelişimi üzerinde baba katılımının etkisini ölçmeyi amaçlamaktaydı. Örneğin Cabrera vd., (2007:208-213) tarafından yürütülen bir çalışmada baba katılımıyla çocukların bilişsel ve dil gelişimleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiş ayrıca erken çocukluk döneminde çocuğun duygusal ve sosyal gelişiminde baba katılımının önemli bir etkisi olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu gibi çalışmalar yoğunlukta olmakla birlikte bu çalışmalarda baba katılımı bağımlı değişken olarak araştırmalara dahil edilmiştir. Yapılan bu çalışmalar da göstermektedir ki babalık davranışlarının araştırmaların merkezinde olmadığı görülmekte iken babalık olgusunun anlamı ve bu olgunun bir nesne olarak araştırmalarda incelenmesi ihtiyacını beraberinde getirmiştir.

Baba katılımında 1980'lerin ortalarına kadar en sık çalışılan değişken babanın evdeki varlığı olmuştur. Bu zamana kadar yapılan çalışmalar babaların çocuklarının bakımına ve sosyalleşmesine hangi düzeyde etki ettiklerini ve ebeveynliklerini ne derece yerine getirdiklerini ele almamıştır. 1980'lerin başlarında babaların pratik yaşamda rollerinin gereğini ne kadar yerine getirdiği giderek artan bir sosyal kaygı halini almıştı. Baba davranışının ve çocukların babalarıyla ilişkilerinin diğer yönleri olan babaların çocuğun bilişsel, sosyal ve ahlaki gelişimindeki rolü, babaların çocuklarıyla etkileşim tarzı ve bebeklerin babalara bağlanması gibi bazı etkiler baba katılımına olan ilgiyi artırmıştır (Pleck, 2010:58).

Yeni babalık terimi, 1980'lerde babaların annelerden daha farklı biçimlerde performans göstermeye başladığı anlamına geldiğinin kabul edilmesiyle ortaya çıkan bir kavramsal çerçevedir. Maalesef, baba katılım seviyelerindeki zaman içerisindeki değişimlerle ilgili -daha önce belirtilen sebeplere bağlı olarak- çok az veri bulunmaktadır. Mevcut veriler de günümüzden çok da uzak bir geçmişe ışık tutamamaktadır. Ulusal düzeyde yapılan bir çalışmada 1975-1981 yılları arasındaki veriler karşılaştırıldığında baba katılımında (çocuk bakımında doğrudan etkileşim) %26 oranında zaman artışı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Anne katılımı da artış göstermiş olmakla birlikte bu artış baba katılımına oranla çok düşük seviyede kalmıştır. Anne ve baba katılım düzeyleri arasındaki farkın bu derece büyük olması annelerin 1975 yılındaki katılım düzeylerinin yüksekliğiyle açıklanmış ve 1981 yılındaki ölçümlere bakıldığında annelerin çocuklarıyla babalardan çok daha fazla etkileşime girdiği (baba katılımı anne katılımının üçte biriydi) sonuçlarına ulaşılmıştır (Juster, 1985:313). Baba katılımı yıllar içerisinde artış göstermiş olmasına rağmen her dönemde anne katılımının altında olmuştur.

Pleck (2010:59-63) en kapsamlı incelemesinde 1970'lerin ortalarından 1990'ların başlarına kadar yapılan çalışmalardan elde edilen baba katılımına ilişkin verileri karşılaştırmış ve bu çalışmalarda baba katılım düzeylerinin arttığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bir baba, 1970'lerin sonunda doğrudan etkileşimde bulunan bir annenin üçte biri düzeyinde zaman harcamıştır oysa bu oran 90'lı yılların başında yaklaşık %43'e yükselmiştir. Aynı şekilde bir

baba, çocuklarına önceki anketlerde bir annenin yarısı kadar erişebilse de, bu oran 1990'ların başında neredeyse üçte ikisine çıkmıştır. Bununla birlikte, baba katılımında zaman ölçümüne dair veriler sorumluluk alanında yeterli değerlendirmelerin yapılabilmesine imkân sağlamamaktadır. Her ne kadar bu istatistikler, zaman içerisinde baba katılım seviyelerinde sürekli bir artışa işaret etse de, bulguların aşırı bir biçimde yorumlanmasından kaçınılması önemlidir. Birincisi bu çalışmalar öncelikle etkileşimin içeriği ve kalitesi yerine babaların çocuklarıyla geçirdiği süreye odaklanmıştır. İkincisi bu araştırmalar, ülkedeki toplam çocuk sayısının yalnızca bir kısmını -azalan bir kısmını- temsil eden iki ebeveynli ailedeki çocuklara odaklanmıştır. Aslında, baba katılımıyla ortaya çıkan yeni araştırmalar, babasız ailelerde yetişen çocuk sayısındaki çarpıcı artışa atıfta bulunarak bu hususa dikkat çekmektedir. Baba yoksunluğuna dair istatistikler, çocukların yarısından fazlasının çocukluklarının en azından bir kısmını bu tür ailelerde geçirdiğini ve bu oranın her yıl artmaya devam ettiğini göstermektedir. Biyolojik babalarıyla çok az temasta olan veya hiç temas etmeyen çok sayıda çocuğun varlığı, yalnızca ortalama bir baba katılım seviyesine odaklanmanın yanlışlığını vurgulamaktadır.

3. BABA KATILIMI ÖLÇÜMÜ

Baba katılımı araştırmalarında genel olarak iki önemli model göze çarpmaktadır. Birincisi Lamb ve arkadaşlarının (1985:883-894) üç boyutta kavramsallaştırdığı baba katılımı şu şekilde açıklanmıştır:

Etkileşim: Babanın çocuğuyla doğrudan kurmuş olduğu ilişkidir. Baba çocuğu ile sinemaya gitmek, oyun oynamak, balık tutmak gibi ortak bir takım etkinlikler yaparak onunla etkileşim halinde olmaktadır. Bu etkileşimin temelinde babanın çocuğuyla geçirmiş olduğu süre dikkate alınmıştır.

Ulaşılabilirlik: Bu boyut babanın çocuğuyla fiziksel olarak yakın olmasıyla ilişkili olmakla birlikte çocukla birlikte etkinlik yapılmadığı zamanlarda dahi babanın çocuk açısından psikolojik, duygusal ve fiziksel olarak ulaşılabilir olarak algılanmasıyla açıklanmaktadır. Çocuğun önceliklerine zaman ayrılmasıyla doğrudan ilişkili bu boyutun gereklilikleri babanın duygusal ve fiziksel yakınlığıyla, çocuk için ulaşılabilir hale gelmesiyle sağlanmaktadır. Çocuk yan odada ders çalışırken mutfakta yemek yapmak, hatta çocuk babanın ayaklarına dolanırken yemek yapmak ulaşılabilirlik örnekleri olarak gösterilmektedir.

Sorumluluk: Baba katılımının en son şekli ve belirlenmesinin en zor ancak en önemlisi olarak tanımlanan sorumluluk boyutunda babanın çocuğun refahı ve bakımı için nihai sorumluluğu ne ölçüde aldığı göz önünde bulundurulmaktadır. Bu boyut çocuğun doktora ne zaman gitmesi gerektiğinin bilinmesi, randevunun alınması ve çocuğun doktor randevusuna götürülmesini gerektiren davranışlar sergilemekle somutlaştırılmıştır. Bu boyuta dair davranışlar babanın anneye “yardımcı” olmasından çok daha fazlasını içermektedir. Sorumluluk boyutundaki işlerin çocuğun ihtiyaçları

neticesinde geliştiği göz önünde bulundurulduğunda bu boyuta ilişkin kişisel sorumlulukları belirlemek araştırmacılar tarafından çok da kolay olmamaktadır. Çocukla doğrudan etkileşim neticesinde ortaya çıkan bir boyut olmadığından gözden kaçan bir takım ayrıntılar olabilmektedir. Pek çok araştırmacı, yalnızca çocuğun faaliyetlerini izlemeyi ve çocukla ilgili karar vermeyi sorumluluk kavramı içerisinde değerlendirmiştir ancak bu faaliyetler zaten ebeveynlik davranışlarının gereklilikleridir. Lamb ve arkadaşları (1985:883-894) yapmış olduğu sorumluluk kavramsallaştırmasında çocukla harcanan süreye değil babanın çocukla ilgilenmesindeki gerekli düzenlemeleri sağlamadaki babalık rolünü üstlenmesine odaklanmışlardır. Sorumluluk kavramının daha iyi anlaşılabilmesi ve ölçülebilmesi amacıyla üçe ayrılarak incelenmiştir. Doğrudan bakım olarak tanımlanan birinci unsur ekonomik destek sağlamak dışında çocuk için üstlenilen ancak çocukla iletişimi içermeyen faaliyetleri kapsamaktadır. Lamb ve arkadaşları (1985:883-894) burada ekonomik destek sağlamanın dikkate alınmaması gerektiğini bu kapsamda çocukla gerçekleştirilen faaliyetlerdeki süreye odaklanılması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Doğrudan bakım çocukların doktor randevularının alınması, çocuk bakımı veya ulaşımının düzenlenmesi, eğitim planlamalarının yapılması gibi faaliyetleri kapsamaktadır. İkinci sorumluluk alanı ise dolaylı bakım kategorisidir. Diğer bir ifadeyle sosyal dolaylı bakım olarak da adlandırılan bu alan çocuğun sosyal bağlantılarını destekleme anlamına gelmektedir. Babaların çocuklarının arkadaşlıklarındaki “yönetici” rolüne vurgu yapıldığı bir çalışmada (Parke vd., 2004:141) bu kategoriye ait faaliyetler babaların çocukları adına sosyal kurumlarla olan ilişkilerinin yürütülmesi olarak yorumlanabilmektedir. Üçüncü ve son sorumluluk türü ise süreç sorumluluğudur. Çoğu ailede babalar ev işleri ve çocuk bakımı konularında yapması gerekenlerle yaptıkları arasında çok az fark görmekte ve bu tür işlerdeki katkılarını “eşlerine yardım” olarak nitelendirmektedirler. Sorumluluğun bu yönünde, çocuk ve ev işlerinde inisiyatif alınması, neyin gerekli olduğu konusundaki ebeveyn bilincinin ve zihinsel çocuk bakımının oluşması anlamına gelmektedir (Walzer, 1996:219-234).

İkinci modelde Palkovitz (2002:119-140) baba katılım kavramına bilişsel, duygusal ve davranışsal alanlar olmak üzere yeni boyutlar dahil etmiştir. Bu modele göre babaların 15 farklı katılım türü (maddi destek sağlama, iletişim, denetleme, öğretme, düşünce süreçleriyle meşgul olma, koruma, duygu gösterme, getir götür işleri, bakım verme, duygusal destek, paylaşılan ilgiler, çocukla ilişkili bakım konusuyla meşgul olma, planlama, ulaşılabilir olma, paylaşılan aktiviteler) olduğu belirtilmiş ve bunlarla ilgili çeşitli aktiviteler belirlenmiştir. Bu çalışmada baba katılımının boyutlarını daha belirgin hale getirmeyi amaçlayan Palkovitz (2002:119) Lamb ve arkadaşlarının (1985:883-894) taksonomisindeki sorumluluk kavramını genişletmiştir. Ayrıca araştırmacıların farklı baba katılım türlerinin doğasını ve sonuçlarını incelerken göz önüne alması gereken faydalı özelliklerin

(örneğin katılım derecesi, gözlemlenebilirlik, ihtimam) bazılarını açıklamış ve tartışmıştır.

Allen ve Daly (2007:10-17) ise baba katılımını üç boyutta inceleyerek farklı bir ölçüm geliştirmişlerdir. Baba katılımının birlikte zaman geçirme, kaliteli baba-çocuk ilişkisi ve babalık rolü yatırımları olmak üzere üç boyutu olduğunu ileri sürmüşlerdir. Birlikte geçirilen zaman boyutu babanın çocukla oyun oynama, yemek yeme ve boş vakitleri beraber geçirme gibi aktivitelerin sıklığı ve bu aktiviteleri gerçekleştirirken karşılıklı etkileşim sürecinin kalitesiyle ölçülmektedir. Kaliteli baba-çocuk ilişkisi boyutunda baba-çocuk ilişkisinin niteliğine odaklanılmış; babanın çocuğuna yakın olması, sevgisi, duygusallığı gibi özelliklerle baba-çocuk arasında kurulması muhtemel güvenli bağ araştırılmıştır. Üçüncü boyut olan babalık rolü yatırımında ise babanın yetkeci tutumu değerlendirilmiştir. Diğer bir ifadeyle babanın çocuk üzerindeki kontrol ve disiplin koyucu görevinin onun özerkliği destekleyip bu alandaki ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı araştırılmıştır.

Carlson'un (2006:137-154) ulusal düzeyde gerçekleştirdiği araştırmasında baba katılımı yedi boyut üzerinden ölçülmüştür: Babayla önemli kararlar alırken konuşmak, babanın çocuğu dinlemesi, çocuğun evde olmadığı zamanlarda kiminle olduğunun baba tarafından bilinmesi, babayla fikir paylaşımı, babayla geçirilen zaman, babaya duyulan yakınlık hissi, babanın çocuğun ihtiyaçlarını bilmesi. Bu yedi boyut tek bir faktöre yüklenerek buradan elde edilen puan yüksek baba katılımının göstergesi kabul edilmiştir. Bu çalışmadaki baba katılımı ölçümü diğerlerinden farklı olarak çocukların verdiği yanıtlar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Baba katılımıyla ilgili yapılan ölçüm çalışmalarına bakıldığında baba katılım boyutları ve aktivitelerinin birbirinden farklı şekillerde ölçüldüğü görülmüştür. Palkovitz (2002:119-140) baba katılımıyla ilgili geçerli ve güvenli ölçümlere dönüştürülebilen ölçüm araçlarının olmaması nedeniyle baba katılımı boyutlarının standardize edilebilmesinin zorluğundan bahsetmiştir. Baba katılımı kavramsallaştırmasında boyutların araştırmacılar tarafından seçilen belirli aktivitelerle birlikte adlandırma farklılıkları ve bazı araştırmacıların belirli özellikteki davranışlar üzerinde seçici incelemeler yapması bu alandaki ölçümlerde dikkat çekici bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Baba katılımının ölçümü araştırmalarında büyük bir kısmının öncelikli dikkati katılım kategorisinin bir alt kümesi olan sınırlı sayıda baba-çocuk etkileşimine yoğunlaşmıştır (Palkovitz, 1997:200-216). Her ne kadar baba katılımının çeşitli bileşenleri arasındaki ayrımlara bakılabilecek şekilde büyüyen bir literatür kaynağımız olsa da bu alanda elde edilmiş veriler sınırlıdır. Araştırmalar katılımın bilişsel ve duyuşsal alanlarını veya katılımın anlamlarını kapsamlı bir şekilde ele al(a)mamaktadır. Ayrıca, çalışmalar bu bileşenlerin her birinin çocukların gelişimine katkıda bulunma derecesini sistematik olarak değerlendirmemiştir (Parke, 2000:43; Tamis-LeMonda ve Cabrera, 1999:1-6). Babalık katılımı çalışmalarında karşılaştırma yapmak

amacıyla genel kabul gören katılım, erişilebilirlik ve sorumluluk kategorilerini kullanmak yalnızca babaların davranışlarına indirgenen, çocuklarıyla geçirdiği süreye bağlı ve çocuklarının sorumluluklarıyla niteliksel içeriği yansıtmayan bir katılımı kabul etmek anlamına gelmektedir (Pleck, 2010:60). Çünkü katılım ilişkiler bağlamında gerçekleşmekte, taraflar farklılaştıkça nitelik değişmektedir. Bir baba yüksek derecede katılım olduğunu düşündüğü davranışı sergilerken bu davranış eşinin bakış açısına göre düşük derecede bir katılım olarak yorumlanabilmektedir. Ayrıca çocuğun bakış açısından birincil öneme sahip olan unsur katılımın süresi değil baba-çocuk etkileşiminin kalitesi olmaktadır. Baba-çocuk etkileşimlerinin dokusu ve anlamları duygusal akımlar, beklentiler, ihtiyaçlar ve ruh halleri gibi değişkenlerden etkilenmektedir. Bu nedenle baba katılımının gelişimsel katkıları ilişkisel bağlamda baba, çocuk ve diğerlerinin zaman içindeki etkileşimlerinin kümülatif, düzensiz değişim ve bileşiminden meydana gelmektedir. Bu karmaşık baba katılımı kavramsallaşmasını tanımak için yeterli düzeyde bilgiye sahip olsak da yeni babalık kavramsallaştırmaları bu anlamları ve bunların etkilerini gizlemiş ve bulanıklaştırmıştır (Palkovitz, 2002:126).

Baba katılımı çalışmalarının ilk yıllarındaki araştırmalar açık bir biçimde tek boyutlu olmakla birlikte babalık olgusuna dar bir perspektiften yaklaşmışlardır. 2000'li yıllara doğru gelindiğinde ise daha geniş ve kapsayıcı tanımlamalar yapılmıştır. Günümüzdeki babalık çalışmaları da göstermektedir ki babalık kültürel, etnik, dini, sosyal ve sınıfsal gruplara göre değişiklik göstermektedir. Özellikle Batı toplumlarında hakim babalık ideali olarak katılımcı babalık yaygın olarak kabul görmesine rağmen aynı toplumsal yapı içerisinde farklı gruplarda farklı babalık temsilleri idealize edilmiştir. Bu farklılaşma ulusal düzeydeki toplumsal yapılar arasında daha belirgin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca babalık kimliğinin toplumsal yaşamda pek çok alt rolü (ahlaki öğretmen, geçim sağlayan, katılımcı, otoriter) bulunduğu ve her birinin göreceli öneminin kültürel bağlama göre değiştiğini kabul etmek gerekmektedir. Bu nedenle idealize edilecek babalık kendi bağlamında değerlendirilmelidir (Lamb, 2000:23-42).

Her ne kadar yeni babalık katılımcı babalık olarak tanımlanmış olsa da günümüz babalığı temel olarak dört boyutta pratik yaşamda işlevini sürdürmektedir. Birinci boyut olan ekonomik kaynak veya geçim sağlama halen pek çok erkek tarafından merkezi olarak görülen babalık özelliklerinin başında gelmektedir. İkinci bir özellik erkeklerin kadına sağladığı psikososyal ve duygusal destektir. Üçüncüsü özellikle küçük çocuklar olmak üzere onlara bakım sağlanmasıdır. Dördüncü boyut ise ahlaki öğretmen rolüdür. Bu boyutun gerektirdiği görevler anne tarafından da gerçekleştirilse de anneler tarafından konulan kuralların uygulanmasında en önemli otorite halen babalardır (Lamb, 2000:23-42).

Babalık konusundaki mevcut araştırmalarda dikkat çeken bir sınırlama babalığı yaşam boyu açıklayabilecek bir teorinin eksikliği ve çocukların gelişim süreçlerinin farklı aşamalarında onları neden ve nasıl etkilediklerinin

tam olarak açıklanamamasıdır. Baba olmanın ne demek olduğu ve babalık rolleri üzerindeki görüşler yıllar süren araştırmalarla inşa edilerek oluşturulmuştur. Buna göre babalık doğum, bebeklik, çocukluk ve yetişkinlik dönemleri boyunca ortaya çıkan bir süreçtir. Bugüne kadar baba ve baba olma sürecinin pratiğini yaşam boyu çeşitli şekil ve şartlarda karmaşık gelişimi süreçleri içerisinde ne anlama geldiğini açıklayan tek bir teori yoktur (Cabrera vd., 2000:127-136; Tanfer ve Mott, 1997).

Sosyal olguların incelenmesinde tek bir disiplinel bakış açısı yetersiz kalmaktadır. Babalık konusunda disiplinler arası çalışmalar ise halen başlangıç aşamasındadır. Örnek olarak “niteliksel” yaklaşımlara karşı “niceliksel” tartışmalar halen devam etmekle birlikte ikisinin başarılı entegrasyonuna dair yapılan çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Açıkçası babalar üzerine yapılan araştırmalar, bu metodolojilerin dezavantajlarını telafi ederken her birinin avantajlarından faydalanarak nitel ve nicel metodolojilerin yaratıcı birleşiminden faydalanmaya ihtiyaç duymaktadır. Kantitatif metodoloji, popülasyona dayalı süreçleri inceleme ve babalık modellerini istatistiksel olarak test etme imkânı sunmaktadır. Kalitatif yöntemler ise babaların deneyimlerinin daha derin anlamın keşfedilmesine fayda sağlamaktadır. Ayrıca hakkında çok az şey bilinen örneğin küçük aileler, düşük gelirli babalar, üvey babalar, sosyal babalarla ilgili geniş bilgi imkânı sağlamaktadır (Tamis-LeMonda ve Cabrera, 2002:615). Yapılan çalışmalarda üzerinde uzlaşılmış bir teorinin eksikliği baba katılımı konusunda daha fazla ve daha az katılım kavramlarının sorgulanmasını da beraberinde getirmektedir.

4. “DAHA FAZLA KATILIM” NEDİR?

Baba katılımında evrensel olarak kabul gören bir kavramsallaştırma eksikliğinden kaynaklı olarak “Daha fazla katılım nedir?” sorusunun cevabı da çalışmadan çalışmaya değişmektedir. Bu sorunun cevaplarına bakıldığında çalışmalarda daha fazla katılım daha fazla süre (Blair ve Hardesty, 1994:49-68; McBride, 1990:250), davranış sıklığı (Marsiglio, 1991:973-986), katılım, erişilebilirlik ve/veya sorumluluk seviyeleri (Lamb vd., 1985:883-894) olarak tanımlanmıştır. Baba katılımı alanında yapılan bu temel çalışmaların yanında fazla katılım terimi daha fazla baba-çocuk teması ve etkinlik, ilişki, sevgi, dokunuş, gülümseme, sıcaklık (Palkovitz, 1980); bakım (Haas, 1993:238); baba-çocuk oyunu (Clarke-Stewart, 1978:466-478; MacDonald ve Parke, 1986:367); düşünme, planlama, hissetme, önemseme, izleme, değerlendirme ve dua etme (Palkovitz, 1997:200); öncelik, özdeşlik, baba kimliği (Ihinger-Tallman vd., 1993:550); gelecek nesillere daha fazla bağlılık, fedakarlık, çocuk merkezli olma (Dollahite vd., 1997:17-35); çocukla ilgili sinyallere daha fazla duyarlılık (Nash ve Feldman, 1981:1-35); hem psikolojik (Biller ve Kimpton, 1997:143-161) hem de ekonomik olarak daha fazla karşılıklılık, karşılıklı bağımlılık, samimiyet ve kaynak (Tamis-LeMonda ve Cabrera, 1999:1-4); hem babalar hem de çocuklar için daha fazla eğitim, öğretim, disiplin, farklı bağlamlara ve bakış açılara daha fazla

maruz kalma (Field, 1978:183-184) ve sosyal becerilerin geliştirilmesi (MacDonald ve Parke, 1986:367; Pedersen vd., 1979:51-61) olarak değerlendirilmiştir.

Babalık katılımının hareket noktası çocuk gelişiminde babaların etkisini ortaya çıkarmak olduğundan baba katılımının sonuçlarını değerlendirmenin en önemli yolu çocuğun gelişimsel sonuçlarını izlemek olmuştur. Bu gelişimsel sonuçlar belirli bir zamanda çocuk üzerinde toplanan verilerin raporlanmasından ibaret olan baba katılımındaki nicel araştırmalarla ilişkilendirilmiştir. Bağlantıların çoğu korelasyonel verileri yansıtmakla birlikte çocukların mevcut gelişim durumlarıyla geçmiş ve eş zamanlı babalık etkileşim kalıpları arasındaki ilişki hakkında nedensel çıkarımlar yapılmasına imkan sağlamamaktadır. Bu tür değerlendirmeler yapılırken, ikisi arasındaki istatistiksel ilişkilerin değerlendirilmesinden önce hem çocuğun gelişimsel durumu hem de baba katılımının derecesi ve/veya kalitesi kavramsallaştırılmalı ve ölçülmelidir. Katılım ölçütlerinde kayda değer değişkenlikler bulunduğu ve gelişim süreçleri çeşitlendiğinden (Magnusson ve Cairns, 1996:1-3) baba katılım kalıplarıyla çocuk gelişimi sonuçları arasındaki ilişkilerde nedensel bağlantılar kurmak doğru sonuçlar vermeyebilir. Ayrıca çocukların gelişimsel sonuçlarına odaklanılırken baba katılımının bu sonuçların geniş ve çeşitli olası katkılarından yalnızca bir faktörü olduğu gerçeği gözden kaçırılmaktadır. Çocuk gelişimi anneler, öğretmenler, kardeşler, akranlar, bakıcılar, akrabalar gibi pek çok sosyalleşme ajanlarından öte birçok bağlamsal faktörden etkilenmektedir. Bu faktörlerin soyutlaması yapılarak baba katılım araştırması gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Buna karşılık daha az katılım genellikle hem babalarda hem çocuklarda daha duygusal ve ilişkisel yaralanmalarla sonuçlanmaktadır. Daha az katılım her iki taraf için de daha az zevk ve daha az gelişme, kaçırılmış fırsatlar, ulaşılamayan potansiyel ve karşılan(a)mayan ihtiyaçlar demektir (Palkovitz, 2002:128-129).

Babalık alanında yapılan çalışmalara bakıldığında baba katılımı süre veya sıklıktan farklı olarak anlam, kalite, derinlik, karakter ve ilgiyle de ilişkilendirilmiştir. Doherty vd., (1998:277-292) ile Dollahite vd., (1997:17-35) ilgili babalığın bir dizi etik bileşenini vurgulamışlardır. Cohen ve Dolgin'in (1997) çalışması, babalık rollerinin tanımlanması, önceliklendirilmesi ve babalığın duygusal etkilerini vurgulamıştır. Ihinger-Tallman vd., (1993:550) ile Minton ve Pasley (1996:26-45) erkeklerin uygun babalık davranışlarına dair içsel algılarını araştırmak için babalık kültürü ve baba katılımını birbirine bağlamıştır. Bu çalışmalar, baba kimliğinin önemine ve erkeklerin doğrudan gözlemlenebilir etkileşimine ya da çocuklarıyla geçirdikleri zamana katılımlarıyla bu kimliğe bağlılıklarına dikkat çekmiştir. Bu bakış açıları, babaların, erkeklerin gelişimi üzerindeki algılanan etkilerinin nitel araştırmalarla birleştiğinde erkeklerin baba katılımını çok boyutlu, ilişkisel olarak temel alan, dolaylı ve daha az gözlemlenebilir bir bileşen dizisini içeren, çatışmalı bir alan olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Bu durum açıkça baba katılımında

doğrudan gözlemlenebilen konuşma sıklığı veya katılıma harcanan süreye odaklanmanın indirgeyici olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, deneysel çalışmaların çoğu babaların süre veya davranış sıklığı sayımlarını katılımda veri olarak gördüklerini rapor etmektedir (Palkovitz, 1997:200-216).

1990 ve 2000 yılları arasında yapılmış olan 38 araştırmanın sonuçlarının karşılaştırıldığı çalışmada araştırmacılar çocukların refahı ile baba yoksunluğu arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Genel olarak bu çalışmalar, çocukları ile ayrı yaşayan babaların ziyaretinin çocuklara fayda sağladığı inancını desteklememektedir. İletişim sıklığına ilişkin verileri içeren 24 çalışmanın sadece 10'u (%42), çocukların refahını arttırdığını ortaya koymuşlardır. Diğer çalışmalar baba ile çocuk ilişkisinin niceliği üzerine değil, çocukların babalarına ne kadar yakın oldukları üzerine yoğunlaşmıştır. Bu 10 çalışmanın sadece 3'ü öngörülen yönde önemli ilişkiler bulmuştur. Birlikte ele alındığında bu araştırmalar, ziyaret sıklığının ve çocukların babaları hakkındaki duygularının çocukların gelişimi ya da uyumlarında fayda sağlamadığını ileri sürmektedir. Ziyaret sıklığından daha çok kurulan ilişkinin niteliği, çocuk ile kurulan temas ve duyguların önemli olduğu belirlenmiştir (Marsiglio vd., 2000:1184). Diğer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada baba yokluğunun niceliksel değil niteliksel boyutuna odaklanmaktadır. Babanın çocuk ile geçirdiği zamandan daha çok kaliteli zaman ve kurmuş olduğu duygusal bağın önemli olduğuna dikkat çekilmektedir.

Baba katılımının fazlasının “daha iyi” olduğu mitinin yaygın olarak kabul görmesinin nedenleri şunlardır: (i) Baba katılımı ve çocuk gelişimi sonuçları arasındaki olumlu ilişkileri bildiren çalışmaların katılımın olumlu olduğunu kabul ettiği varsayımına dayanmasıdır (Pleck, 2010:62-65) ve (ii) bu nedenle çocukların çoğu babanın günlük katılımından pozitif bir davranışsal beklenti içerisinde olmamaktadır. Birçok çocuğun daha fazla baba katılımından fayda sağlayacağı doğrudur ancak bu yalnızca etkileşimin pozitif, gelişimsel olarak kolaylaştırıcı, sevgi dolu, sıcak ve duyarlı olduğu zaman geçerli olacak bir önermedir (Palkovitz, 2002:129). Bu tür betimlemeler, babaların çocuklarıyla olan ilişkilerinde yaygın olan “daha fazla katılım daha iyidir” algısına yol açmaktadır.

5. BABA KATILIMINA YORUMSAMACI YAKLAŞIM

Coltrane ve arkadaşları (2005:277-289) Lamb ve arkadaşlarının (1985:883-894) çalışmasındaki baba katılım miktarına ek olarak katılımın niteliğinin de önemli olduğuna işaret etmiştir. Çocukla yalnızca birlikte vakit geçirmenin yeterli olmadığını, çocukla kaliteli vakit geçirmenin ve onun bütünsel gelişiminde etkili olacak faaliyetlerle zaman geçirmenin önemini vurgulamışlardır. Benzer şekilde Pleck (2012:243-253) de babalık katılımı ve ilgili babalık davranışlarının ailenin sosyoekonomik düzeyine kısmen bağlı olduğunu ancak maddi yeterliliklerin tek başına ilgili babalık için belirleyici unsurlar olmadığını belirtmiş ve ilgili babalık davranışlarında

önemli olanın, çocukla kurulan iletişimin kalitesi ve çocuk gelişiminin nasıl desteklenmesi gerektiği konularının bilincinde olunması gerektiğini ifade etmiştir.

Baba katılımında kritik faktör zaman içindeki baba katılımının genel kalitesidir. Çocuk gelişim sonuçları için “daha fazla baba katılımının daha iyi olduğu”nun öne sürülmesine rağmen, bireysel vakalarda veya belirli şartlar altında “daha iyi” algısı ciddi kavramsal karmaşalara neden olmuştur. Daha fazla katılımcı babalık “iyi babalık” için yeterli ve gerekli bir kabul olmamakla birlikte ihtiyaç duyulan daha fazla katılım değil daha iyi baba olmaktır (Palkovitz, 2002:120).

Son yıllardaki toplumsal cinsiyet eşitliği tartışmaları ve ailenin yaşadığı kriz durumunun dikkate alınması baba katılımına daha fazla odaklanılmasına neden olmuştur. Her iki bağlamda da baba katılımının artması sosyal eşitsizlere bir çözüm önerisi olarak sunulmuştur. Cinsiyet eşitliğinde erkeklerin çocuk bakımına ve ev işlerine baba olarak yapmış olduğu katkılar kadınlarla karşılaştırılmıştır. Aile tartışmalarında baba yokluğu çocuk ve aileler için bir dizi olumsuz yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamlarda sunulan argümanlar genel olarak erkeklerin baba katılımıyla yeterince meşgul olmadıklarını ima etmek için ileri sürülmüştür. Bu tür değerlendirmeler bazı durumlarda dikkate alınsa da daha fazla ve daha az baba katılımına dair tartışmalar toplumsal cinsiyet yanlılığı, ırkçılık veya kültürel seçkinliğin değer yükü altındaki konuları yansıtabilmektedir. Bu da baba katılımı tartışmalarının değer yükünden bağımsız yapılmasını imkânsız kılmaktadır (Palkovitz, 2002:132).

Babalık inşası özünde ilişkiler gerektiren bir süreçtir. Babalık alanında yapılan çalışmalarındaki verilerin toplanması, analizi, davranış sıklıklarının ortaya çıkarılması bu ilişkilerin gözden kaçırılmasına neden olmaktadır. Çünkü katılım babayla çocuk arasındaki ilişkinin bir bileşenidir. İlişkiler ise dinamik, gelişimsel, akışkan, bağlama gömülü, çok yönlü ve karmaşık, gelişimsel bir geçmişe ve zaman içerisinde değişen anlamlara sahiptir (Palkovitz, 1996:571–592). Babalık rolünün birincil olarak ilişkisi bir veya daha fazla çocukla ilgili olsa da babalık özellikle çocukların annesinden, diğer aile üyelerinden ve bireylerden (örneğin arkadaşlar, komşular, iş arkadaşları) önemli ölçüde etkilenmektedir. Bu ilişkilerle ortaya konulan destekler ve engeller hem babalık kültürünü hem de katılımını etkilemektedir (Palkovitz, 2002:121).

Babalık halen anneliğe alternatif olarak ikincil ebeveynlik olarak görülen bir roldür. Babalık tarihi alanında yapılan çalışmalar da babalığın niceliksel boyutlarına dikkat çekmezken babalığın sosyal bir yapı ve sosyal bir uygulama olarak üzerinde daha fazla niteliksel çalışma yapılması bu rolün günlük anlamlarının keşfedilmesine katkı sağlayacaktır (Meah ve Jackson, 2016:491-510).

“Çocuklarla vakit geçirmek, onlarla ilişkiler geliştirmek ve ebeveyn rehberliği, disiplin ve sevgi sağlamak” gibi çağdaş baba uygulamaları niteliksel babalık katılımına dahil edilebilir (Baxter, 2012:187-201). Plantin,

Mansson ve Kearney (2003:3-26) bu tanımı genişleterek, babanın çocuklarda ve ev işlerinde duygusal ve bilişsel katılımının tam bir tanımını mümkün kılan daha geniş bir modele dahil edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu katılım doğrudan pratik görevlerle ifade edilmek zorunda değildir bunun yerine çocukların geleceği için plan yapmak, onları korumak, daima onları düşünmek veya boş zamanlarında doğrudan onlarla birlikte vakit geçirmek gibi faaliyetleri içerebilir.

Babaların çocuk gelişimi üzerinde etkilerine yönelik yapılan çalışmalarda çocukların babalarıyla kurdukları yakın ilişkinin niteliğine bağlı olarak akademik başarılarının daha yüksek olduğu, davranış bozukluğuna daha az rastlandığı ve daha uyumlu bireyler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Verschueren ve Marcoen, 1999:183-201). Babanın çocuğu ile kurmuş olduğu ilişki düzeyi arttıkça çocuğun zekâsının, olgun sosyal davranışlarının, akademik başarısının ve toplumsal cinsiyet davranışlarına ilişkin esnekliğinin o derece artış gösterdiği bilinmektedir. Baba ve anneye güvenli bağlanmanın çocuğun arkadaşlık nitelikleriyle anlamlı ilişkisi olduğu, ayrıca baba ile kurulan ilişki akran ilişkilerindeki çatışmaların azalmasına doğrudan etkisi olduğu sonuçlarını ortaya çıkarmıştır (Lieberman vd., 1999:202-231). Easterbrooks ve Goldberg'ün (1984:740-752) araştırması da benzer bulgular sağlamış, baba katılımının çocukların bilişsel gelişimi ve problem çözme becerileri ile pozitif bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Aile geliri, anne katılımı ve yaş gibi değerler sabit tutulduğunda dahi baba katılımı ile çocuğun sosyal, bilişsel ve psikolojik gelişimi arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur (Cabrera vd., 2000:127-136).

Tüm bu etkileşim süreçlerinden daha çok potansiyel olarak gelişimi destekleyen faaliyetlere odaklanmak katılımın çerçevesini genişletmektedir. Hofferth'in (2003:185-216) ve Carlson'un (2006:137-154) araştırmasında gösterildiği gibi sorumluluğun operasyonelleştirilmesi artık sıklıkla çocuğa babalık sıcaklığını ve/veya duyarlılığını içermektedir. Babalığın bu niteliksel boyutu, kendi başına ayrı bir alan (Hoffert, 2003:185-216) veya bileşik bir katılım davranışının (Carlson, 2006:137-154) bir parçası olarak incelenebilmektedir. Ayrıca Hofferth'in (2003:185) ve Carlson'un (2006:137-154) çalışmalarında ebeveyn kontrolünün geniş alana yayıldığını göstermektedir. Bu, babanın çocuğun nerede olduğunu bilmesiyle yansıtılmaktadır ayrıca babaların çocuklar hakkında karar vermeleriyle katılıma da giderek daha fazla dahil olmaktadır (Pleck ve Hofferth, 2008:267-270). Araştırmacılar genellikle izleme ve karar vermeyi Lamb ve Pleck'in sorumluluk bileşeninin operasyonelleştirilmesi olarak yorumlamışlardır.

Sonuç

Babalık katılımı kavramsallaştırmasında bireysel ve kültürel değişimler giderek daha fazla çeşitlenmektedir. Çağdaş toplumların çeşitlenen yapısı, bireyselliğin ve kültürel çeşitliliğin artması ve bu çeşitliliğin görünürlüğüne imkân vererek yaygınlaşmasını sağlayan iletişim araçları sayesinde daha da

karmaşıklıkmaktadır. Bu da babalık ve annelik gibi toplumsal süreçlerden bağımsız biçimde değerlendirilemeyecek iki olguya dair tanımlamaların yapılmasını güçleştirmektedir. Anneliğin babalığa kıyasla daha fazla fizyolojik süreçlerle ilişkili olması nedeniyle bu role dair yapılan tanımlamalar daha net ve norma dayalı beklentilerden oluşmaktadır. Bu normlara dayalı beklentiler ne kadar değer yüklü olsa da ebeveynlik tanımlamalarına bakıldığında “iyi anneler” hakkında “iyi babalara” göre çok daha fazla fikir birliği bulunmaktadır. Babalığın sosyal süreçlerden bağımsız düşünülmemeyeceği gerçeği göz önünde bulundurularak bu role ait beklentiler de değerden ve bağlamdan bağımsız değerlendirilemez.

Babalık alanında yapılan çalışmalara bakıldığında yeni babalık olarak sunulan katılımcı babanın üzerinde uzlaşmış bir tanımlamasının olmadığı görülmektedir. Babalığın yapısal ve demografik değişkenlerle babalığın doğası ve niteliğine daha fazla odaklanan iki ayrı grubun varlığı üzerinde uzlaşmış bir tanımlamanın olmamasının nedenleri arasında gösterilmektedir. Aynı demografik değişkenlere (örneğin çocuğuyla birlikte yaşayan, tam zamanlı çalışan) sahip erkekler babalığın sosyal inşasıyla ilgili sürekliliğin zıt uçlarında olabilir (örneğin işlevsel, otoriter). Yapısal veya demografik değişkenlerde babaların benzerliklerine göre gruplandırılması katılım seviyelerindeki ve babalık stillerindeki değişkenliği maskeleymektedir. Büyük ölçekli ulusal temsili veri setleri birçok bakımdan değerli kaynaklar olmasına rağmen, baba katılımının niteliksel olarak anlamlı ölçümlerinden yoksundur. Baba katılımının anlamlarını ve bağlamlarını anlamada ilerlemeler kaydedildiğinden, bu alandaki araştırmacılar için ebeveynlik stil ve kalite ölçütlerini temsili baba örneklemelerine dahil etmek çok önemli olacaktır.

Günümüz çağdaş toplumunun babalık idealinin karakterize edilmiş biçimi olan ilgili babalık postmodernleşmeyle pratik yaşantıya dahil edilmeye başlanmıştır. Ancak bu babalık ideali toplumsal yaşamda aynı oranda kabul görmemekle birlikte halen en yaygın babalık kimliği olarak geçim sağlayan rolü, toplumdaki pek çok erkek tarafından kabul görmektedir. Toplumsal gerçeklerden soyutlanarak idealize edilen bu babalık rolünün toplumda karşılığı düşük düzeyde olması bu rolün gerekliliklerinin bir ölçüm aracı olarak kullanılmasının yanlışlığını da beraberinde getirecektir. Bireyselliğin ve kimliklerin ifadesinin ve temsiline en üst düzeyde yaşandığı bu çağda babalık rolünün icracısı olan erkeklerin bu role dair beklentilerinin, attettikleri anlamların ve bu rolle bağlantılı kurmuş oldukları ilişkilerin keşfedilmesi gerekmektedir. Bunların yalnızca niceliksel çalışmalarla gerçekleştirilmesi mümkün olmadığı gibi niceliksel yaklaşımlar anlam keşfinde yetersiz kalmaktadır. Sosyal bir inşa olan ve annelikten bağımsız bir alan olarak değerlendirilmesi gereken babalığa dair yapılacak ölçümlerin niteliksel boyutlarına odaklanması bu olgunun daha iyi anlaşılmasını mümkün kılacaktır.

Babanın duygusal bağlanması, çocuklarına ilgisinin çeşitliği ve derinliği, çocukların bilişsel gelişimlerine de kaynakların sağlanması ne

kadar kapsamlı ve nitelikli bir biçimde değerlendirmeye tabi tutulursa babalıkla ilgili literatür, bilişsel yetkinlik açısından çocuklara daha fazla yarar sağlayacaktır.

Kaynakça

- Allen, S. and Daly, K. (2007). *The Effects of Father Involvement: An Updated Research Summary of The Evidence*. University of Guelph: Centre for Families, Work and Well-Being.
- Baxter, J. A. (2012). “Fathering Across Families: How Father Involvement Varies For Children When Their Father Has Children Living Elsewhere”. *Journal of Family Studies*.18(2-3), pp.187–201. DOI: 10.5172/jfs.2012.18.2-3.187
- Biller, H. B. and Kimpton, J. L. (1997). The Father and The School-Aged Child. (Ed. M. E. Lamb). In *The Role Of The Father In Child Development*. New York: Wiley. pp.143–161.
- Blair, S. L. and Hardesty, C. (1994). “Paternal Involvement and The Well-Being of Fathers and Mothers of Young Children”. *Journal of Men’s Studies*.3(1). pp.49–68. DOI: 10.1177/106082659400300103
- Cabrera, N. J., Shannon, J. D. and Tamis-Le Monda, C. (2007). “Fathers Influence on Their Children’s Cognitive and Emotional Development: From Toddlers to Pre-K”. *Applied Development Science*.11(4). pp.208-213. DOI: 10.1080/10888690701762100
- Cabrera, N., Tamis-LeMonda, C. S., Bradley, R. H., Hofferth, S. and Lamb, M. E. (2000). “Fatherhood in The 21st Century. *Child Development*”. *Child Development*.71(1). pp.127–136. DOI: 10.1111/1467-8624.00126
- Carlson, M. (2006). “Family Structure, Father Involvement, and Adolescent Behavioral Outcomes”. *Journal of Marriage and Family*.68(1). pp.137–154. DOI: 10.1111/j.1741-3737.2006.00239.x.
- Clarke-Stewart, K. A. (1978). “And Daddy Makes Three: The Father’s Impact on Mother and Young Child”. *Child Development*.49(2). pp.466–478. DOI: 10.2307/1128712
- Cohen, T. F. and Dolgin, K. G. (1997). *Both Sides Now: A Two-Generational Assessment of Emotional and Psychological Dimensions of Father Involvement*. Arlington, VA: Paper presented at the National Council on Family Relations.
- Coltrane, S., Melzer, S.A., Vega, E. and Parke, R. (2005). Mexican American Fathering in Neighborhood Context. (Eds. W. Marsiglio,

- K. Roy and G. L. Fox). In *Situated Fathering: A Focus on Physical and Social Spaces*. NY: Rowman, Littlefield Publishers. pp.277-298.
- Daly, K. (1993). "Reshaping Fatherhood: Finding the Models". *Journal of Family Issues*.14(4). pp.510-530. DOI: 10.1177/019251393014004003
- Day, R. D. and Mackey, W. C. (1986). "The Role Image of The American Father". *Journal of Comparative Family Studies*.17(3). pp.371-388.
- Doherty, W. J., Kouneski, E. F. and Erickson, M. F. (1998). "Responsible Fathering: An Overview and Conceptual Framework". *Journal of Marriage and The Family*.60(2). pp.277-292. DOI: 10.2307/353848
- Dollahite, D. C., Hawkins, A. J. and Brotherson, S. E. (1997). Fatherwork: A Conceptual Ethic of Fathering As Generative Work. (Eds. A. J. Hawkins and D. Dollahite). In *Generative Fathering: Beyond Deficit Perspectives*. pp.17-35. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Easterbrooks, A. and Goldberg, W. (1984). "Toddler Development In The Family: Impact Of Father Involvement And Parenting Characteristics". *Child Development*. 55(3). pp. 740-752. DOI: 10.2307/1130126
- Field, T. (1978). "Interaction Behaviors of Primary Versus Secondary Caretaker Fathers". *Developmental Psychology*.14(2). pp.183-184. DOI: 10.1037/0012-1649.14.2.183
- Haas, L. (1993). "Nurturing Fathers and Working Mothers: Changing Gender Roles in Sweden". (Ed. J C. Hood). In *Men, Work and Family*. Newbury Park, CA: Sage. pp. 238-261.
- Hofferth, S. (2003). "Race/Ethnic Differences in Father Involvement in Two-Parent Families: Culture, Context, Or Economy?". *Journal of Family Issues*, 24(2), pp.185-216. DOI: 10.1177/0192513X02250087
- Ihinger-Tallman, M., Pasley, K. and Buehler, C. (1993). "Developing a Middle-Range Theory of Father Involvement Postdivorce". *Journal of Family Issues*.14(4). pp.550-571. DOI: 10.1177/019251393014004005
- Juster, F. T. (1985). A Note on Recent Changes in Time Use. (Eds. F. T. Juster and F. Stafford). *Time, Goods, and Well-Being*. Ann Arbor, MI: Institute for Social Research. pp. 313-332.
- Lamb, M. (2000). "The History of Research on Father Involvement". *Marriage and Family Review*.29(2-3). pp.23-42. DOI: 10.1300/J002v29n02_03.

- Lamb, M. (2010). How Do Fathers Influence Children's Development? Let Me Count the Ways. (Ed. M. Lamb). In *The Role of the Father in Child Development*. NJ: John Wiley and Sons, Inc. pp.1-26.
- Lamb, M., Pleck, J., Charnov, E., Levine and J. (1985). "Paternal Behaviour In Humans". *American Zoologist*.25(3). pp.883-894. DOI: 10.1093/icb/25.3.883.
- Lieberman, M., Doyle, A. and Markiewicz, D. (1999). "Developmental Patterns In Security Of Attachment To Mother And Father In Late Childhood And Early Adolescence: Associations With Peer Relations". *Child Development*.70(1). pp.202-213. DOI: 10.1111/1467-8624.00015
- MacDonald, K. and Parke, R. D. (1986). "Parent-Child Physical Play: The Effects of Sex and Age of Children and Parents". *Sex Roles*.7-8. pp.367-379. DOI: 10.1007/BF00287978
- Magnusson, D. and Cairns, R. B. (1996). Developmental Science: Toward a Unified Framework. (Eds. R. B. Cairns, G. H. Elder and E. J. Costello). In *Developmental Science*. Cambridge: Cambridge University Press. pp. 1-22.
- McBride, B. A. (1990). "The Effects of a Parent Education/Play Group Program on Father Involvement in Child Rearing". *Family Relations*.39(3). pp.250-256. DOI: 10.1177/1049731507309828.
- McKeown, K., Ferguson, H. and Rooney, D. (1998). *Changing Fathers?*. Ireland: Collins Press.
- Marsiglio, W. (1991). "Paternal Engagement Activities With Minor Children". *Journal of Marriage and the Family*.53(4). pp.973-986. DOI: 10.2307/353001
- Marsiglio, W., Amato, P., Day, R. and Lamb, M. (2000) "Scholarship on Fatherhood in the 1990s and Beyond". *Journal Of Marriage And Family*.62(4). pp.1173-1191.
- Meah, A. and Jackson, P. (2016). "The Complex Landscape of Contemporary Fathering in the UK". *Social and Cultural Geography*.17(4). pp.491-510. DOI: 10.1080/14649365.2015.1089586
- Minton, C. and Pasley, K. (1996). "Fathers' Parenting Role Identity and Father Involvement: A Comparison of Nondivorced and Divorced Nonresident Fathers". *Journal of Family Issues*.17(1). pp.26-45. DOI: 10.1177/019251396017001003

- Nash, S. C. and Feldman, S. S. (1981). Sex Role and Sex-Related Attributions: Constancy and Change Across the Family Life Cycle. (Eds. M. E. Lamb and A. L. Brown). In *Advances in Developmental Psychology*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. pp. 1–35.
- Palkovitz, R. (1980). *Predictors of Involvement in First-Time Fathers*. Dissertation Abstracts International, 40, 3603B-3604B. (University Microforms No. 8105035).
- Palkovitz, R. (1996). “Parenting as a Generator of Adult Development: Conceptual Issues and Implications”. *Journal of Social and Personal Relationships*.13(4). pp.571–592. DOI: 10.1177/0265407596134006
- Palkovitz, R. (1997). Reconstructing “involvement”: Expanding conceptualizations of men’s caring in contemporary families. In A. J. Hawkins & D. C. Dollahite (Eds.), *Generative fathering: Beyond deficit perspectives* (pp. 200–216). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Palkovitz, R. (2002). Involved Fathering and Child Development: Advancing Our Understanding of Good Fathering. (Eds. , C. S. Tamis-LeMonda and N. Cabrera). In *Handbook of Father Involvement: Multidisciplinary Perspectives*. NJ, London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. pp.119-140.
- Parke, R. D. (2000). “Father Involvement: A Developmental Perspective”. *Marriage and Family Review*.29(2-3). pp.43–58. DOI: 10.1300/J002v29n02_04
- Parke, R. D. and Brott, A. A. (1999). *Throwaway Dads: The Myths and Barriers That Keep Men From Being the Fathers They Want to Be*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Parke, R., McDowell, D., Kim, M., Killian, C., Dennis, J., Flyr, M. and Wild, M. (2004). Fathers’ Contributions to Children’s Peer Relationships. R. Day and M. E. Lamb (Eds.). In *Conceptualizing and Measuring Paternal Involvement*. Mahway, NJ: Erlbaum. pp.141–168.
- Pedersen, F. A., Rubenstein, J. L. and Yarrow, L. J. (1979). “Infant Development in Father-Absent Families”. *Journal of Genetic Psychology*.135(1). pp.51–61. DOI: 10.1080/00221325.1979.10533416
- Plantin, L., Mansson, s. V. and Kearney, J. (2003). “Talking and Doing Fatherhood: On Fatherhood and Masculinity in Sweden and England”. *Fathering: A Journal of Theory, Research, and Practice about Men as Fathers*.1(1). pp.3–26. <http://dx.doi.org/10.3149/fth.0101.3>

- Pleck, J. H. (2010) "Paternal Involvement". The Role of the Father in Child Development. (Ed. M. E. Lamb). In *The Role of The Father in Child Development*. pp.58-93
- Pleck, J. H. (2012). "Integrating Father Involvement in Parenting Research". *Parenting*.12(2-3). pp.243-253. DOI: 10.1080/15295192.2012.683365
- Pleck, J. H. and Hofferth, S. (2008). "Mother Involvement as an Influence on Father Involvement With Early Adolescents". *Fathering*.6(3). pp.267–286. DOI: 10.3149/fth.0603.267
- Radin, N. (1994). Primary-Caregiving Fathers in Intact Families. (Eds. A. E. Gottfried and A. W. Gottfried). In *Redefining Families: Implications for Children's Development*. Boston: Springer. pp.11-54.
- Rossi, A. S. (1984). "Gender and Parenthood". *American Sociological Review*.49(1). pp.1-19. DOI: 10.2307/2095554
- Tamis-LeMonda, C. and Cabrera, N. (1999). "Perspectives on Father Involvement: Research and Policy". *Social Policy Report. Society for Research in Child Development*.13(2). pp.1–26.
- Tamis-LeMonda, C. S. and Cabrera, N. (2002). Cross-Disciplinary Challenges to the Study of Father Involvement. (Eds. C.S. Tamis-LeMonda and N. Cabrera). In *Handbook Of Father Involvement: Multidisciplinary Perspectives*. NJ, London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. pp.599-620.
- Tanfer, K. and Mott, F., "Meaning of Fatherhood For Men". *Report to the NICHD Workshop on Improving Data on Male Fertility and Family Formation*, The Urban Institute, Washington D.C., 16-17 January, 1997.
- Verschueren, K. and Marcoen, A. (1999). "Representation of Self and Socioemotional Competence in Kindergartners: Differential and Combined Effects of Attachment to Mother and to Father". *Child Development*. 70(1). pp.183-201. DOI: 10.1080/03004430214550
- Walzer, S. (1996). "Thinking About the Baby: Gender and Divisions of Infant Care". *Social Problems*.43(2). pp.219–234. DOI: 10.2307/3096999.
- Williams, S. (2003). "What is Fatherhood?: Searching for the Reflexive Father", *Sociology*, 42(3), pp.487-502.

Extended Abstract

Paternity, which is a well-known phenomenon in our daily lives, incorporates many elements intertwined with each other on a conceptual

level. Complex forms of definitions of these concepts should be updated in order to develop the subject-object relationship with the father and the individual identity relationship established by the father role. When the definitions made in this field are examined, it is noteworthy that some concepts such as fatherhood culture, paternity role and father involvement are used interchangeably. The concept of father is separated from its context as a general concept and evaluated as a homogeneous group; development characteristics, and the difficulties they face, such as definitions made by masking variables means to force this concept to fit into a specific pattern (Palkovitz, 2002: 120). This makes it difficult to understand the approaches to the phenomenon of paternity and to make comparisons between studies. Father involvement, which corresponds to the changing conceptions of the phenomenon of paternity, has emerged in different forms at different times. This change in paternal involvement, which is indexed to society and culture, makes it difficult to define, interpret and compare the scope of paternal involvement. Moreover, these difficulties have arisen due to the fact that the social sciences are greatly influenced by the increasing popularity of methodologies for the use of time in father involvement. This has led to a shift from focusing on qualitative dimensions of paternity (such as masculinity) to quantitative dimensions (such as the time fathers spend with their children) (Lamb, 2000: 23-42).

Generally, two important models are observed in father involvement studies. First, the concept of father involvement, which Lamb et al. (1985: 883-894) conceptualized in three dimensions, is explained as follows: Interaction: The direct relationship of the father with his child. The father interacts with his child by going to the movies, playing games and fishing. The time spent by the father with his child was taken into account on the basis of this interaction. Availability: Although this dimension is related to the physical proximity of the father to the child, it is explained by the perception of the father as psychological, emotional and physically accessible to the child even when there is no activity with the child. The requirements of this dimension, which is directly related to the devotion of time to the child's priorities, are provided by the father's emotional and physical closeness, making it accessible to the child. Cooking in the kitchen while the child is studying in the next room and even cooking while the child is walking around at the feet of the father are shown as examples of accessibility. Responsibility: The final form of father involvement and the extent of responsibility, which is defined as the most difficult but most important, is taken into consideration to what extent the father takes the ultimate responsibility for the welfare and care of the child. This dimension is embodied in knowing when the child needs to go to the doctor, conducting an appointment and taking behaviors that require that the child be taken to a doctor's appointment. Behaviors of this dimension are much more than the father's "help" to the mother. In the second model, Palkovitz (2002: 119-140) included new dimensions of cognitive, emotional and behavioral

domains in the concept of father involvement. According to this model, 15 different types of involvement of fathers (communication, teaching, supervision, engaging in thought processes, providing financial support, showing emotion, protecting, emotional support, bringing jobs, giving care, engaging with child related care, shared interests, accessible various activities related to these activities were identified.

Researches in the early years of father involvement studies were clearly one-dimensional, but approached the phenomenon of paternity from a narrow perspective. In the 2000s, broader and more inclusive definitions were made. Current paternity studies show that paternity varies according to cultural, ethnic, religious, social and class groups. Although participatory paternity is widely accepted as the ideal of paternity in Western societies, different paternity representations have been idealized in different groups within the same social structure. This differentiation is more evident among social structures at national level. It is also necessary to recognize that paternity has many sub-roles in social life (moral teacher, subsistence, involvement, authoritarian) and that the relative importance of each varies according to the cultural context. Therefore, idealized paternity should be evaluated in its context (Lamb, 2000: 23-42). The related paternity, which is the characterized form of paternity ideal of today's contemporary society, has begun to be included in the practical life with post modernization. However, although this ideal of paternity is not equally accepted in social life, it is still accepted by many men in society as the most common paternity. The fact that this paternity role, which is idealized by isolating from social realities, is low in society will bring the error of using the requirements of this role as a measurement tool. In this age, where the expression and representation of individuality and identities are experienced at the highest level, it is necessary to discover the expectations, the meanings attributed to them and the relationships they have established in connection with this role. It is not possible to realize them only with quantitative studies and quantitative approaches are insufficient in the discovery of meaning. Focusing on the qualitative dimensions of paternity measurements, which is a social construction and should be considered as an area independent from motherhood, will enable a better understanding of this phenomenon. The critical factor in father involvement is the overall quality of father involvement over time. Although it has been suggested that more father involvement is "better for child development outcomes", the perception of "better" in individual cases or under certain circumstances has caused serious conceptual confusion. Although more participatory fatherhood is not sufficient and necessary acceptance for "good paternity", the need for more involvement is not "better father" (Palkovitz, 2002: 120).